

Beretning 2012

INDLEDNING

Det forgangne år har bestyrelsen vældig optimistisk lagt et aktivitetsniveau, som har vist sig at kræve det yderste af, hvad bestyrelsens medlemmer kunne lægge af arbejde for foreningen. Udadtil har det betydet, at et enkelt arrangement måtte flyttes til senere på sæsonen end først planlagt, men ellers har vi vist formået at holde skuden stabilt sejlene. Året har været præget af tunge sager i forhold til kommunen, hvor et par er endt som klager. Desuden har arbejdet været præget af to større projekter – dels opbygningen af en hjemmeside om træer i Hjørring kommune, dels genoplivningen af bygningspræmieringen.

Men inden jeg kommer nærmere ind på disse opgaver, vil jeg gøre rede for, hvordan vi for tiden oplever relationen til politikerne – en relation, der er af vital betydning for en interesseorganisation som FBL.

CENTRALE PROBLEMFELTER

Adgang til politikerne

Vi har i FBL det seneste års tid eller to oplevet, at adgangen til politikerne er blevet vanskeligere. Som interesseorganisation er det en dialog med politikerne, vi primært er interesserede i, når vi skal i kontakt med kommunen, men vi føler i stigende grad, at vores kommentarer og indsigelser ender i administrationen og ikke kommer til politikernes kendskab. Selv om vores skrivelser til kommunen oftest baserer sig på konkrete sager, ønsker vi ikke at gå ned i en mere detaljeret sagsbehandlingsdiskussion, men formulerer os ud fra mere principielle synspunkter og holdninger, som vi gerne vil have, at politikerne får kendskab til og forholder sig til.

En af de seneste gange vi har haft en ”holmgang” med politikerne var i forbindelse med byggeriet af huset på hjørnet af Markedsgade og Østergade, hvor en politiker foranlediget af vores indsigelse følte sig provokeret til at gå en tur i Østergade og studere udbredelsen af mansardtag. Uanset hans konklusion havde han forholdt sig til vores betragtninger.

Kompetenceplan

Dengang blev dispensationssagerne – og det var en sådan, der var tale om - behandlet i Teknik- og Miljøudvalget. Siden har udvalget vedtaget en såkaldt kompetenceplan for Teknik- og Miljøområdet, hvor beslutningskompetencen på en lang række

feltes delegeres ud til administrationen. Inden for området 'Planlægning', som er det, FBL forholder sig til, har administrationen nu beslutningskompetence med hensyn til

- Fravigelse fra kommuneplanens rammer og retningslinjer
- Dispensationer fra lokalplaner
- Nedrivning af bevaringsværdige bygninger

Disse områder håndteres altså uden involvering af politikerne. Dog kommer vores synspunkter på et enkelt væsentligt område til politikernes kendskab; det sker i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner, der stadig behandles politisk.

Klager til NMKN

Desværre har vi det seneste års tid ind imellem følt dialogen så dårlig og kommunens handlinger så grelle, at vi har set os nødsaget til at hæve stemmen og i to tilfælde indklage kommunen for Natur- og Miljøklagenævnet.

I den ene sag, hvor der er lovet afgørelse senest midt i december, er vores hovedklage, at kommunen tillader bygning af et højhus på Garni-grunden på trods af, at kommuneplanen udtrykkeligt bestemmer, at der kun må bygges højhuse på slagterigrunden og Gasværksbakken, og at der, inden man eventuelt bygger højt andre steder, skal udarbejdes en højhuspolitik, hvilket ikke er sket. Vi mener ikke, at der bør skyde højhuse op på må og få. Vi har intet imod den planlagte bygnings skulpturelle arkitektur; den kan være forfriskende – måske især i en anden kontekst. Til gengæld finder vi det uheldigt at etablere så mange boliger midt i byens trafikale centrum.

I denne sag er vores synspunkter nået politikerne, da der blev udarbejdet en lokalplan i forbindelse med projektet.

I den anden sag er projektet gennemført via dispensationer – dvs. administrativt og uden politisk stillingtagen. Det drejer sig om Skolegade, hvor man har tilladt kaffehandlerens bevaringsværdige hus nedrevet for at give plads for et moderne boligkompleks på denne parcel og naboparcellen, hvor Kelds Auto lå. Det nye byggeri står snart færdig.

De to parceller hører ind under den bevarende lokalplan for Gl. Hjørring, og klagen til Natur- og Miljøklagenævnet går især på, at dispensationerne er i strid med formålet i lokalplanen, hvor to af pindene lyder:

- at eksisterende karakteristisk bebyggelse med tilhørende omgivelser samt bebyggelse af særlig arkitektonisk og kulturhistorisk værdi bevares
- at ny bebyggelse får en placering, udformning og et materialevalg, som er i overensstemmelse med den stedlige byggetradition, eller at ny bebyggelse på anden måde ved sin arkitektoniske udformning og indpasning medvirker til at opretholde karakteren af det eksisterende miljø.

Vi mener, at begge disse formålsparagraffer brydes.

En afgørelse i sagen kommer senest til marts.

Det synes helt forkert og uforståeligt, at Teknik- og Miljøudvalget ikke involveres i en sag med et så markant byggeri i det centrale Hjørring. Og når det ikke er sket, har

udvalget heller ikke umiddelbart set den ret omfattende korrespondance, FBL har haft med kommunen, hvor foreningen hævder det synspunkt, at den bevarende lokalplan for Gl. Hjørring er blevet groft krænkede. En orientering af udvalget må i en sådan sag ske direkte, og vi har endnu ikke fundet en sikker form, så udvalget officielt er orienteret om foreningens synspunkter.

Det er bestemt ikke en ønskesituation for FBL, at klage over kommunens afgørelser. Vi så langt hellere en frugtbar dialog, som kunne medvirke til i højere grad at inddrage bygningskulturelle aspekter i beslutningsprocesserne.

ÅRETS GANG

Solcelleanlæg

Stort set hver dag ligger der mails fra kommunen i min mailboks, og i det forløbne år har størstedelen omhandlet solcelleanlæg. Der er et kraftigt økonomisk incitament til at etablere sådanne anlæg, og det er vældig miljøvenlig energi, der produceres, men med den hast anlæggene dukker op, kan de resultere i visuel forurening. Hjørring Kommune er ved at have lagt sig fast på nogle udmærkede kriterier, som skal opfyldes i de tilfælde, hvor det kræves, at kommunen skal tillade eller dispensere, for at anlæggene kan etableres. De bliver interessant at se, i hvor høj grad de ændringer eller justeringer, der rumles med på Christiansborg, ændrer borgernes adfærd – og på hvilken måde.

Codanhus og Vendelbohus

De to højt profilerede sager om Codanhus og Vendelbohus har fået lidt forskelligt forløb. Codanhus-forløbet har vi fået drøftet i optakten til denne generalforsamling. Med hensyn til Vendelbohus har kommunens trængte økonomi vistnok sat projektet på vågeblus. Lokalplanen er blevet vedtaget, og vi kan i FBL glæde os over, at flere af vores kritikpunkter er blevet imødekommet. Dog skal vi nok takke Stiftet for denne glæde. Stiftets indsigelse lå meget på linje med vores, og man havde derfra benyttet sig af sin ret til at nedlægge veto. I sagsfremstillingen skriver administrationen, at stiftets indsigelse imødekommes, og at man også derved langt hen ad vejen imødekommer FBL's indsigelse, men man mener ikke, at der på baggrund af indsigelsen fra FBL bør laves flere ændringer i lokalplanen. Vi fornemmer desværre, at det mere er Stiftets veto end argumenternes kvalitet, der er anledning til justeringerne.

Hirtshals – 2 sager

For øjeblikket er det initiativer i Hirtshals, der påkalder sig opmærksomhed. Sagen om industriområdet ved Transportcentret, hvor man ville tillade 30 m høje højlagre, har vi fra FBL's side naturligvis kommenteret. Vi har anført at bygninger i den størrelse vil påvirke landskabet i stor afstand. Størrelsen bør så vidt muligt begrænses, og

hvis store bygninger i landskabet bliver nødvendige, bør man politisk sikre sig, at de får en interessant arkitektonisk udformning, der går i dialog med landskabet. Heldigvis har byrådet sendt sagen til et par måneders eftertanke. Det kan det næsten kun blive bedre af – selv om materialet til den supplerende høring, som netop i disse uger finder sted, ikke virker alt for lovende.

Den anden sag er bygning af et seksetagers værelsestårn til Hotel Hirtshals. FBL's kritik går her især på, at en sådan høj bygning negativt vil påvirke oplevelsen af den fredede Hirtshals Kro og ligeledes negativt påvirke oplevelsen på den grønne plads af mødet mellem by, hav og himmel. Faktuelle fejl i lokalplanforslaget har udsat behandlingen.

Bevaringsværdige bygninger

I Udviklingsplan 2011, som var en optakt til arbejdet med Kommuneplan 2013, blev de bevaringsværdige bygninger taget op som særligt punkt. En del af problemet har været, at kommunens administration har haft meget arbejde med den gamle Sindal Kommune, hvor man i 1991 fik udarbejdet et kommuneatlas med et stort antal bygninger udpeget som bevaringsværdige. At denne udpegning i dag ikke er tidssvarende, har vi i bestyrelsen ved selvsyn set i flere af de nedrivningssager, vi har haft til høring.

I Udviklingsplan 2011 stod der: ”I forhold til bevaringsværdige bygninger er der behov for at få fornyet det uensartede administrationsgrundlag”. Det gav os en forestilling om, at man ud over en sanering af udpegningerne i Sindal-området, ville drøfte nogle generelle kriterier og se på, om der var mangler i den øvrige del af kommunen. Til vores skuffelse er det endt med kun at blive en sanering i den gamle Sindal Kommune, hvilket ikke kan opfattes som en øget opmærksomhed på bevaringsværdige bygninger, men først og fremmest må ses som en arbejdslettelse for den kommunale administration.

Træhjemmesiden

Når kommunen ikke er involveret går det meget lettere. I foreningens eget regi er vi ved at lave en form for arvtager for den træregistrant for Hjørring by, som blev udgivet i 1977. Det sker i form af en hjemmeside ”Træer i Hjørring kommune”, som gerne skulle offentliggøres inden næste års generalforsamling. Det vil være umuligt at lave en fuldt dækkende hjemmeside, for hvad vil det sige, at den er fuldt dækkende? Vi tænker os en dynamisk side, som ganske vist, når den går i luften, skal være så omfattende, at den er fagligt interessant, og så omfattende, at alle dele af kommunen er repræsenteret, men som derefter kan gøres bedre ved, at brugerne indrapporterer mangler, svagheder og gode forslag til en redaktionsgruppe.

Hjemmesiden omfatter både generelle betragtninger om træer, konkrete eksempler på interessante træer og plantninger og gode ideer til, hvordan man planter og vedligeholder.

Som ankermand i det store arbejde er Esther Mortensen trådt til. Og tak for, at vi i foreningen har et aktivt medlem, der i kraft af sin uddannelse som landskabsarkitekt har både indsigt og engagement i netop det område, som hjemmesiden skal omfatte. Med i trægruppen, som vi kalder arbejdsgruppen bag hjemmesiden, er desuden Jørgen Stubgaard, naturvejleder, og Jørn Rugtved Christiansen, anlægsgartner, foruden fire medlemmer af bestyrelsen .

Bygningspræmiering

Som det fremgik af det seneste nyhedsbrev har et andet markant projekt set dagens lys: Genoptagelsen af den årlige bygningspræmiering.

For tre år siden kontaktede FBL kommunen for at høre, om man var parat til at genoptage traditionen efter kommunesammenlægningen. Vi fik at vide, at man havde en plan klar, men lige manglede det allersidste. Da vi efter to år intet havde hørt, besluttede vi selv at tage fat. Og det lykkedes os at alliere os med Nordjyske Bank, som var villig til at sponsorere arrangementet.

Vi valgte at præmiere i tre kategorier: boligbyggeri, erhvervsbyggeri og byggeri i det åbne land. Formand for bedømmelseskomiteen blev Niels Bendsen, medlem af foreningens bestyrelse. Han og foreningens næstformand, Kjeld Poulsen, som også har siddet i bedømmelseskomiteen, var drivkræfterne i afviklingen af præmieringsprojektet. Udover disse to bestod bedømmelseskomiteen af to eksterne medlemmer: Per Svensson, tidl. stadsarkitekt i Aalborg, og Lars Skibdal Schmidt, underviser ved EUC-Nord, Bygge og Anlæg. Endelig havde Nordjyske Bank sæde i komiteen ved områdechef Jens Christian Kringelholt.

Præmieoverrækkelsen, som fandt sted i Nordjyske Banks lokaler, blev en dejlig begivenhed, hvor de præmierede huses ejere og arkitekter var oprigtigt glade for den hæder, der blev vist dem. Forløbet var så positivt, at vi gerne gentager det til næste år.

Imidlertid bliver vi måske nødt til at ændre konceptet, idet kommunen tilsyneladende pludselig er vågnet til dåd og muligvis næste år vil uddele en arkitekturpris. Vi havde gerne haft kommunen repræsenteret i vores bedømmelseskomite, og inviterede også. Svaret fra kommunen var at invitere FBL til et møde, hvor man fortalte, at kommunen selv ville i gang med noget tilsvarende. Da det ikke blev sagt direkte, sammenfattede vi fra FBL, at på den baggrund måtte konklusionen vel så være, at man takkede nej til at deltage i vores projekt, hvilket der blev nikked til. Kommunens planer har dog stadig ikke været politisk behandlet.

Medlemsarrangementer

Siden sidste generalforsamling har vi haft planlagt fire medlemsarrangementer. Desværre har to måttet aflyses.

En søndag eftermiddag i januar var vi 10-15 personer samlet for at se gamle Hjørring-film, der bl.a. behandlede dilemmaet byfornyelse og bevaring.

I juni havde vi planlagt den traditionelle sommerudflugt sammen med Museumsforeningen. Den skulle gå til Viborg, hvor dels skulle se det nye rådhus og den nye bydel, det ligger i, og dels se den gamle bykerne på en byvandring og besøge fx domkirken, Skovgaard-museet eller historisk museum. Vi havde kalkuleret med 40 deltagere, men kun omkring 30 havde tilmeldt sig, hvilket ville betyde, at en gennemførelse ville koste foreningen penge. Derfor aflyste vi.

Et aftenbesøg på Odden i slutningen af august havde kun kunnet lokke 8 tilmeldinger frem – heraf to bestyrelsesmedlemmer med ægtefæller. Det fandt vi var for lidt til at ulejligge en rundviser.

Første lørdag i september blev åbent-hus-arrangementet på Hirtshals Rådhus til gengæld afviklet. Knud Størup, Jørn Munk Nielsen og Niels-Kristian Balle fortalte ved den lejlighed hver på deres måde om rådhuset. Der var omkring 20 gæster, hvilket var lidt skuffende. Vi havde håbet på det dobbelte.

ORGANISATIONEN

Landsforeningen

Kontakten til Landsforeningen det forløbne år drejede sig de første måneder om vores klagesager, hvor vi fik nogle gode råd.

For nylig har Landssekretariatet taget kontakt til vores lokalforening om noget helt andet – nemlig et samarbejde om centralskoler. Det er Landsforeningens Udvalg for Nyere Tids Arkitektur, der sætter fokus på centralskoler, og de vil gerne give den sag særlig opmærksomhed i vores del af landet. Vores lokale forening har sammen med Historisk Arkiv erklæret sig parat til at gå ind i arbejdet.

Lokalforeningen

I vores lokale forening kører det daglige arbejde med bestyrelsesmøder og nyhedsbreve som det plejer: Bestyrelsesmøde hver måned og fire nyhedsbreve om året. Der har i det forgangne år været behov for et ekstraordinært bestyrelsesmøde.

Ved sidste års generalforsamling kunne jeg glæde mig over en mindre fremgang i medlemstallet. I år er det gået den anden vej.

Antallet af girokort – sådan tæller kassereren medlemmer – er faldet fra 63 til 57. Som jeg gerne vil tælle det, har vi i øjeblikket

- 25 personlige medlemskaber, der hver tæller som 1 person
- 21 familiemedlemskaber, der hver tæller som 2 personer, og
- 11 firmamedlemskaber, der hver tæller som 3 personer.

Det bliver til i alt 100, mens jeg sidste år kunne sige 113.

Vi kan dog stadig håbe på, at et par restanter kan rette op på tallene.

FREMTIDEN

Skal vi kort se på fremtiden, er en af næste års store opgaver at få trøjhemmesiden i luften – gerne ved en festlig begivenhed. Desuden skal bygningspræmieringen gerne fortsættes på en eller anden måde.

Og i det omfang vi får medhold i vores klager til Natur- og Miljøklagenævnet skal de gerne projiceres i pressen.

Når den nye kommuneplan kommer i løbet af foråret, skal vi også udtale os om den.

Med hensyn til medlemsarrangementer pønser vi på et åbent-hus-arrangement i de gamle Nestlé-bygninger, og vi overvejer også landsbyvandring, hvor der fortælles historie om landsbyen, og hvor man får baggrund for at forstå dens udseende og karakteristika.

Endelig skal bestyrelsen også overveje forskellige initiativer til at styrke foreningen medlemsmæssigt, for uden tilstrækkeligt med medlemmer er der ikke råd til den kaffe, som holder bestyrelsen og de ekstra aktive medlemmer i gang.

Og hermed overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens behandling.